

Hotspot

Het Vlaggenduin

Het Nederlandse duingebied kent een buitengewoon rijke flora en fauna. Het nieuwe boek 'Bloeiende duinen' toont die rijkdom in haar volle glorie, in een reis langs de Nederlandse kust. Speciaal voor dit boek zijn 50 duinwandelingen langs 'hotspots' van bijzondere duinplanten uitgezet. Een van die wandelingen voert door het zeedorpenlandschap bij Katwijk.

Noordelijk van de Wassenaarse Slag begint Berkheide, een ongeveer duizend hectare groot duingebied dat gekenmerkt wordt door open, jonge kalkrijke duinen. In het noordelijk deel van Berkheide bevinden zich duinen die eeuwenlang door de Katwijkers zijn benut. In vochtige dellen lagen akkertjes die op kleine schaal bemest werden met visafval en wier, het duingrasland werd begraasd door geiten en koeien en in de nazomer ging iedereen het duin in om bramen te plukken. Bomen en struiken werden gekapt en opgestookt. Door die eeuwenlange kleinschalige benutting ontstond een uniek gebied: het zeedorpenlandschap. Dit kalk- en relatief humusrijke landschap is bloemrijk en kent eigen soorten als Nachtsilene (*Silene nutans*) en Wondklaver (*Anthyllis vulneraria*). Deze zeedorpensoorten vind je, behalve bij Katwijk, ook bij andere zeedorpen langs de kalkrijke duinen langs de Noordzeekust.

Bleek schildzaad is een van de typische Katwijkse soorten. Het komt maar op een paar andere plekken in de Nederlandse duinen voor.
Foto: Gerrit van Ommering.

Het zeedorpenlandschap bij Katwijk is echter met recht een hotspot. Onder de zeedorpensoorten bevinden zich planten die in ons land vrijwel alleen hier te vinden zijn. Door dit gebied is een wandelroute uitgezet, deze voert je langs groeiplaatsen van een tiental kenmerkende soorten. De kalkrijke omgeving van het hele gebied weer spiegelt zich in het voorkomen van soorten als Zanddoddegras (*Phleum arenarium*) en Smal fakkelgras (*Koeleria macrantha*). Vooral aan de noordzijde van het hoge Vlaggenduin, flanerend langs de rand

van bebouwing, staat een keur aan zeedorpensoorten. Naast de eerder genoemde Wondklaver en Nachtsilene vind je er ook Kegelsilene (*Silene conica*) en Zwenkdravik (*Anisantha tectorum*). Langs de wandelroute staan zeldzaamheden als Blauwe bremraap (*Orobancha purpurea*), die hier woekert op de hier zeer algemeen voorkomende Duinaveruit (*Artemisia campestris* subsp. *maritima*) en de lokale bijzonderheid: Bleek schildzaad (*Alyssum alyssoides*) die als ernstig bedreigd op de Rode Lijst Vaatplanten staat. Al deze soorten kunnen,

soms met een beetje speurwerk, vanaf het pad worden bekeken. De beste tijd voor een bezoek is juni-augustus.

Tekst: Edwin Dijkhuis

Voor kopers van "Bloeiende duinen" (voor bestelwijze zie de boekbespreking op pagina 23) zijn alle 50 hotspots online (ook op de mobiel) toegankelijk. Een kleine selectie is gratis beschikbaar waaronder het Vlaggenduin. Link naar hotspots: duinenenmensen.nl/hotspots/